

Tutkimuslupa

Asianumero: MH 4353/2025

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Yhteyshenkilö(t)**Hakija**

Itä-Suomen yliopisto, 2285733-9
Osoite: PL 1627, 70211 KUOPIO

Hakemus

03.06.2025, sähköpostitse

Tutkimuslupaa haetaan Lapin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston konsortiohankkeeseen "Suomen subarktisen vyöhykkeen borealisaatio (BOREARC)" liittyvään kajoavaan näytteenottoon.

Tutkimuksen ja hankkeen kuvaus:

BOREARC-konsortiohankkeessa selvitetään boreaalisen havumetsärajan leviämistä ja sen vaikutuksia Suomen pohjoisimmissa osissa. Lapin yliopiston koordinoimassa osuudessa (vastuullinen johtaja xxxx) tutkitaan nykyisten ekosysteemin hiilivarastoja ja niitä määrittäviä maaperän mikrobiologisia prosesseja ilmastollisella gradientilla havumetsästä avotunturiin. Itä-Suomen yliopiston koordinoimassa osuudessa (vastuullinen johtaja xxxx) tutkitaan lustotutkimusten ja kaukokartoituksen avulla alueiden häiriöhistoriaa ja sen osuutta nykyiseen metsänrajaan ja sen ajallisiin muutoksiin. Muutoksia tarkastellaan ekosysteemien vaihtoehtoisia tiloja kuvaavien ekologisten teorioiden näkökulmasta.

Hankkeella on Suomen Akatemian myöntämä hankerahoitus 30.8.2027 saakka.

Näytteenoton tavoitteet:

Nyt haettavalla luvalla hankkeen 2025 käynnistyvässä toisessa vaiheessa tutkitaan männyn levittäytymistä mäntymetsänrajan ulkopuolelle, sen ajallista jakautumista eri

osissa Lappia, sekä siihen vaikuttavia tekijöitä, erityisesti ilmastoa ja häiriöiden esiintymistä männyn ja koivun vuosilustoihin perustuen.

Tämän pohjalta tunnistetaan lisäksi yksittäisiä, eri aikoina metsänrajan pohjoispuolelle levittäytyneitä puita, joiden avulla tutkitaan maaperässä borealisaation myötä tapahtuvien muutosten suuruutta ja ajallista kehitystä. Tähän liittyvät maastotyöt ovat suunnitteilla vuodelle 2026 (tähän haetaan erikseen tutkimuslupa kun kohdepuut on tiedossa).

Tutkimusalueet ja näytteenotto:

Tutkimusta varten on laserkeilausaineiston avulla tunnistettu kymmenen helposti saavutettavaa, eri osiin Lappia sijoitettua aluetta, joilla kasvaa sekä metsänrajan pohjoispuolelle, että tunturikoivikkoon levittäytyneitä mäntyjä.

Kullekin alueelle on määritetty 2,5 km halkaisijaltaan oleva tutkimusalue (n. 5 km²), jonka sisäpuolelta näytteenotto tehdään. Kaukokartoitusaineiston perusteella valitusta kymmenestä alueesta valitaan maastokäyntien perusteella 5-7 aluetta varsinaiseen näytteenottoon.

Näytteenotossa kultakin n. 5 km² alueelta valitaan 30-50 mäntyä, joista otetaan tavallisella 5,15 mm kasvukairalla näytteitä. Lisäksi tunturikoivikoissa valitaan 1-2 lähistöllä kasvavaa koivua, joista otetaan runkokiekkonäytteet sahalla. Tunturikoivujen kohdalla kiekkonäytteiden ottaminen on välttämätöntä kasvunvaihtelun ja häiriöhistorian tutkimiseksi lustoilta.

Tutkimusluvalla haetaan näytteenottolupaa ajalle 15.8.2025 – 31.10.2026. Näytteenotto pyritään kuitenkin saamaan valmiiksi syksyllä 2025.

Kajoavan näytteenoton vaikutus alueilla:

Tehtävällä näytteenotolla ei tule olemaan merkittäviä vaikutuksia ympäristöön tai puustoon. Männyn vuosilustonäytteet otetaan pieniläpimittaisella lustokairalla, josta ei jää alueille näkyviä jälkiä. Tunturikoivuista näytteet otetaan sahaamalla. Nämä ovat todennäköisesti suurimmilta osin monirunkoisina kasvavia tunturikoivuja, joten tämänkin toimenpiteen vaikutus maisemaan tai puustoon ja sen myöhempään kehitykseen jää vähäiseksi.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksesta poikkeavasti siten, että tunturikoivuista sahattavien kiekkojen määrää on pienennetty haetusta.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää luvan ottaa kasvinäytteitä Lemmenjoen kansallispuistosta sekä maanomistajan suostumuksen tutkimukseen liittyvien kasvinäytteiden ottoon Pöyrisjärven, Puljun, Muotkatunturin ja Kaldoaivin erämaa-alueilta sekä muutamilta valtion hallinnoimilta luonnonsuojelu- ja erämaa-alueiden ulkopuolisilta alueilta Inarin ja Utsjoen kunnissa. Alueet on esitetty liitteenä olevalla kartalla. Lupa ja suostumus koskevat hakijan lisäksi myös tutkimuksessa avustavia henkilöitä.

Kultakin liitekartalla esitellyltä n. 5 km² tutkimusalueelta saa ottaa 30-50 männystä halkaisijaltaan 5,15 mm kasvukairalla näytteet. Lisäksi mäntyjen lähistöltä saa ottaa sahalla yhteensä 300 runkokiekkonäytettä tunturikoivuista kasvunvaihtelun ja häiriöhistorian tutkimiseksi lustoilta. Ainoastaan siinä tapauksessa runkokiekkonäytteitä saa ottaa enemmän kuin 300, jos kairatun männyn läheltä otettu ensimmäinen runkokiekkonäyte on niin huono, ettei siitä ole mahdollista tutkia kasvunvaihtelua ja häiriöhistoriaa.

Lupa ja suostumus ei oikeuta maastoliikenteeseen.

Alkaa: 15.08.2025

Päätyy: 31.10.2026

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Lemmenjoen kansallispuisto on perustettu luonnonsuojelulain 71/1923 1 §:n mukaisesti erityiseksi luonnonsuojelualueeksi.

Luonnonsuojelulain (9/2023) 49 §:n mukaan kansallispuistossa on luontoa muuttava toiminta kielletty, eikä siellä saa ottaa taikka vahingoittaa sieniä, puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia. Saman lain 51 §:n mukaan luonnonpuistossa saadaan kuitenkin Metsähallituksen luvalla kerätä kasveja tai niiden osia tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta tai opetusta varten, mikäli se ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta. Lupa saadaan liittää ehtoja. Ehdot voivat sisältää ajallisia tai alueellisia rajoituksia taikka toimia, joita hakijan on noudatettava toiminnasta suojeluarvoille aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi. Tutkimuksen näytteenotto ei vaaranna Lemmenjoen kansallispuiston perustamistarkoitusta.

Pöyrisjärven (FI1300103 SPA/SAC), Puljun (FI1300601 SPA/SAC), Muotkatunturin (FI1300202 SAC) ja Kaldoaivin (FI1302002) erämaa-alueet ja Lemmenjoen kansallispuisto (FI1300201 SPA/SAC) on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Luonnonsuojelulain 34 §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää, ja lupaviranomaisen tulee varmistua siitä, ettei luvan myöntäminen aiheuta luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta.

Tutkimuksesta ei yksinään tai yhdessä muiden Natura-alueisiin kohdistuvien suunnitelmien tai hankkeiden kanssa aiheudu merkittävää heikennystä alueiden suojeluperusteena olevilla luontotyypeille tai lajeille.

Lupaehdot

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä. Luvan saaja vastaa siitä, että myös muut tutkimukseen osallistuvat henkilöt noudattavat näitä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa talleantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lajien keräämistä, pyydystämistä, tappamista tai häiritsemistä (LSL 70 § ja 74 §). Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 83 §).

Luonnonsuojelulain 78 § ja 87 § mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin tai liitteessä IV (b) mainittuihin kasvilajeihin kuuluvia yksilöitä ei saa pitää, pitää hallussa, kuljettaa, myydä, vaihtaa eikä tarjota myytäväksi tai vaihdettavaksi. Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 89 §).

Aktiivihavainnoinnin yhteydessä saa kerätä näytteitä ainoastaan lajinmäärittystä varten tai museonäytteeksi, siinä laajuudessa kuin se on edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämätöntä.

Säilytettävät näytteet tulee toimittaa luonnontieteelliseen museoon. Näytteitä ei saa myydä eikä vaihtaa.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Erämaalaki 62/1991 3 §
Laki eräiden uusien luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille 634/1956 21 a §
Luonnonsuojelulaki (71/1923) 1 §
Luonnonsuojelulaki (9/2023) 34 §, 49 §, 51 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5 §, 21.1 § ja 24.1 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5 §, 21.1 § ja 24.1 §
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2024 ja 2025 96/2024 1 § 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä

Ratkaisija

Liitteet:

Tutkimuslupa-alueet
Valitusosoitus

Tiedoksi:

Metsähallitus
Kunnat
ELY
LS-yhdistykset

Liite 1. Tutkimuslupa-alueet

Jierstivaara

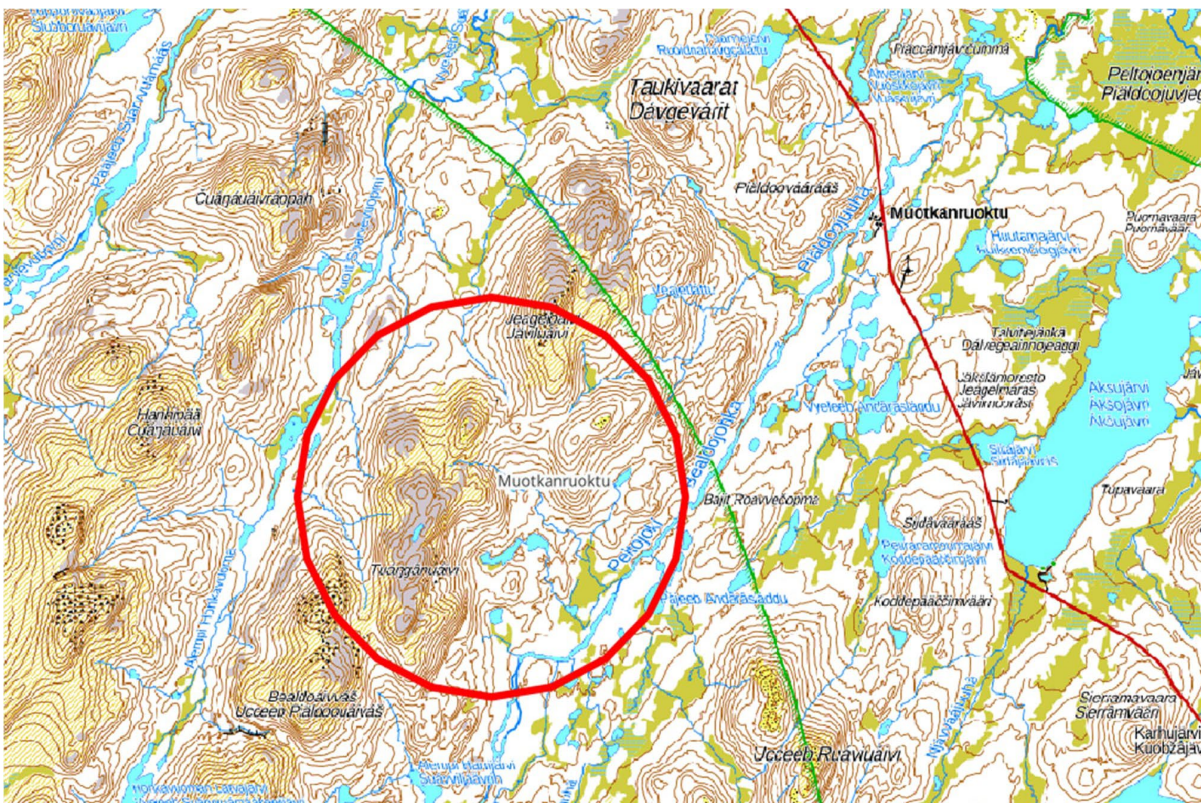
Kieritunturi

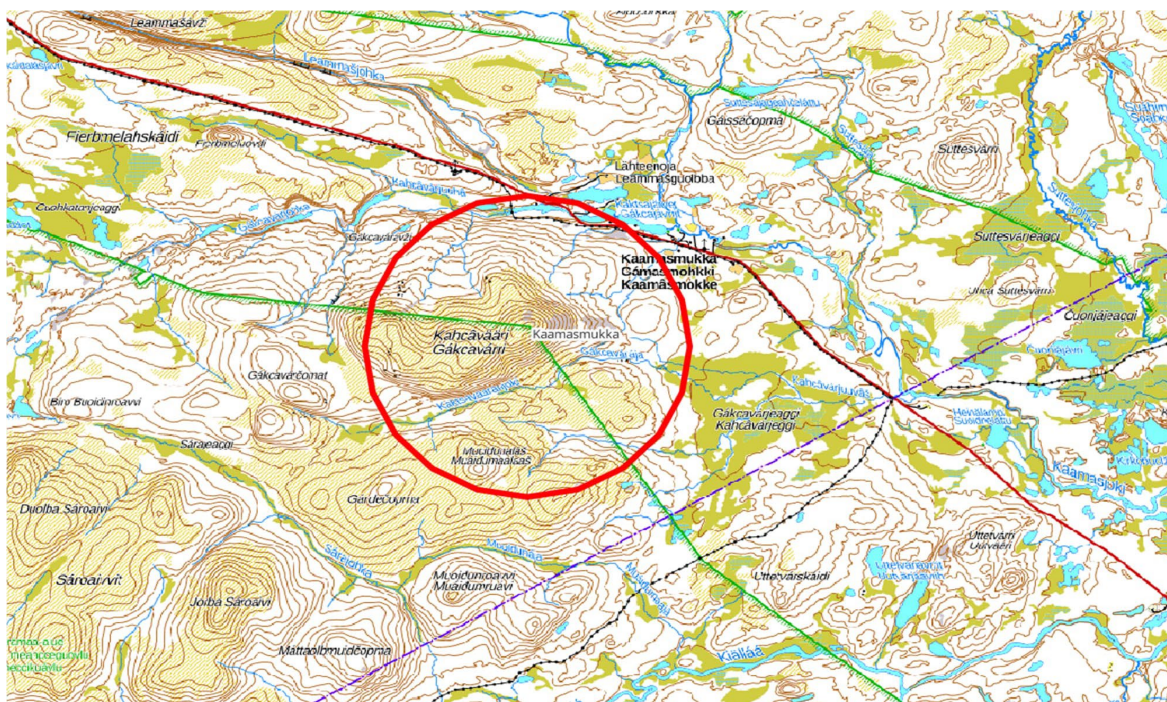

Jäkäläpää ja Joenkielinen

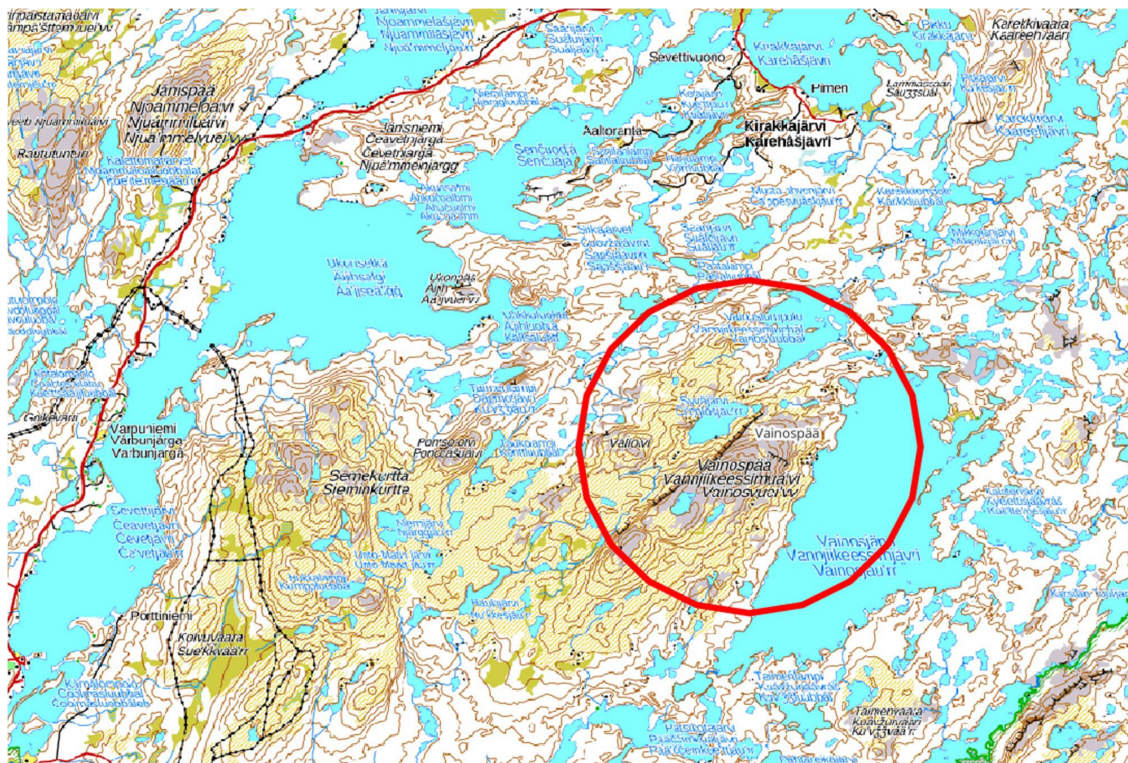
Kaamasmukka

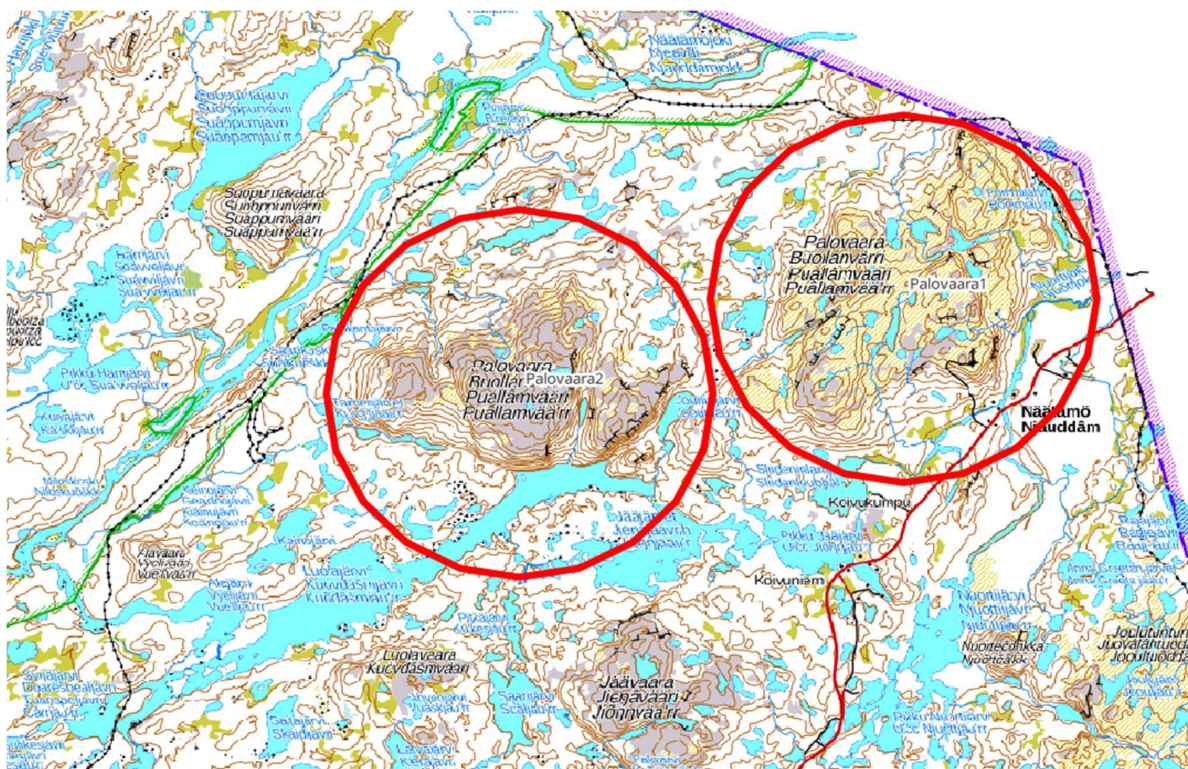

The map shows a topographic view of the Oulava region. A red circle highlights the central area, which includes the Oulava river valley and surrounding hills. Key locations labeled include Oulava, Laasavaara, Rucyodavari, and Niskavaara. Rivers shown include the Oulava, Kalliojoki, and Kalliojoki. The map also features contour lines indicating elevation and various smaller settlements and landmarks.

Vainospää

Palovaara

VALITUSOSOITUS

Metsähallituksen luontopalvelujen päätökset luonnonsuojelulain mukaisissa asioissa (Laki Metsähallituksesta 21.1 § ja luonnonsuojelulaki 134.2 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset ja oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan valittajalle lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja, yleinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, telekopiona, sähköpostitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen. Telekopiona tai sähköpostina lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla, ja valitus on lähetettävä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valitus katsotaan saapuneeksi, jos hallinto-oikeus pystyy teknisesti käsittelemään asiakirjaa. Sähköistä asiakirjaa, jonka lähettäjää ei saada selville ja jonka sisältöä ei muutoinkaan pystytä avaamaan, ei katsota saapuneeksi. Jos viranomaisen käyttämä sähköinen järjestelmä on epäkunnossa tai poissa käytöstä taikka selvitystä asiakirjan saapumisajankohdasta ei muusta vastaavasta syystä voida saada, sähköisen asiakirjan saapumisajankohdaksi määritellään asiakirjan lähettämisaikakohta.

Lähetettämisaikajankohdan määrittäminen saapumisaikajankohdaksi edellyttää, että lähettämisaikajankohdasta esitetään luotettava selvitys.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeuslaitoksen Internet-sivuilla on tarkemmat ohjeet asiakirjojen toimittamisesta sähköisesti: https://oikeus.fi/fi/index/oikeuslaitos/asiakirjojentoimittaminen_1.html

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa](#) (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Osoite: PL 189 90101 Oulu
Puhelin: +358 295642800
Faksi: +358 295642841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi